

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 27P/156/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1321203038
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Pacherová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2022:1321203038.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II pred sudkyňou JUDr. Michaelou Pacherovou, PhD. v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. I., E.. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa matky: A. I., E.. XX.XX.XXXX, J. I. D. E. XX/A, I., J..Č.. Y.Á. XC, I. a otca: Z. L., E.. XX.XX.XXXX, J. I. G. K. XXX, o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Súd zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca k maloletému A. I., E.. XX.XX.XXXX zo sumy 35 € mesačne na sumu 100 € mesačne, počnúc od 15.06.2021, ktorú sumu je otec povinný platiť k rukám matky, vždy k 15. dňu v mesiaci vopred.

II. Zročné výživné na maloletého A. I., E.. XX.XX.XXXX za obdobie od 15.06.2021 do 31.08.2022 vo výške 910 € súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 20 € spolu s bežným výživným s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky sa stáva zročným celý dlh.

III. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Lučenec, č.k. 11P/640/2009-36 zo dňa 18.12.2009 v časti o výške výživného.

IV. Vo zvyšnej časti súd návrh matky zamietá.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom podaným pôvodne na Okresný súd Bratislava III dňa 15.06.2021 sa matka maloletého A. domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti otca k synovi zo sumy 35 € mesačne na sumu 120 € mesačne. V návrhu uviedla, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 11P/640/2009-36 zo dňa 18.12.2009 bolo rozhodnuté o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému A. tak, že otcovi bola určená vyživovacia povinnosť v sume 35 € mesačne, ktorú si však nikdy neplnil. V dôsledku neplnenia si vyživovacej povinnosti bol otec trestne stíhaný, obvinený a Okresným súdom Lučenec mu bol trestným rozkazom sp. zn. 3T/41/2010 zo dňa 24.02.2010 uložený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov nepodmienečne. Následne mu bol trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 3T/227/2010 zo dňa 04.10.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 27.10.2010, uložený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov nepodmienečne za prečin zanedbania povinnej výživy. Rozsudkom Okresného súdu v Lučenci pod sp. zn. 3T/96/2015 zo dňa 23.06.2015 bol opäť odsúdený za zanedbanie povinnej výživy na trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov nepodmienečne. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 46T/126/2019 zo dňa 28.11.2019 mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov s podmienečným odkladom a skúšobnou dobou dva roky. Otec dieťaťa napriek tomu výživné doposiaľ neplatí. Matka v návrhu ďalej uviedla, že spolu so synom žije od

05.05.2021 v Krízovom centre I. B. Ž., pretože pre nezhody s partnerom Michalom Polyakom od neho odišla. Matka pracuje v trvalom pracovnom pomere u zamestnávateľa: W. SK S..X..F. S. S. I. XXB, I., ako upratovačka, s priemerným čistým mesačným príjmom 747 €. Okrem toho poberá vdovský dôchodok po zomrelom manželovi P. I. vo výške 283,30 € mesačne a prídavky na dieťa vo výške 24,90 €. V krízovom centre je bývanie bezplatné okrem príspevku 10 € na dezinfekciu. Súčasťou zmluvy o ubytovaní je však povinnosť prispievať do tzv. šetriaceho programu - teda je povinná uhrádzať sumu podľa vlastných možností. Maloletý A. navštevuje 8. ročník základnej školy na X. Q. K. I.. Dieťa je zdravé, zvýšené výdavky má v súvislosti s futbalovým krúžkom, ktorý dieťa navštevuje. Mesačne uhrádza poplatok do futbalového klubu 25 €, kupuje synovi športovú výstroj a kopačky, električenka - 35 €.

2. Uznesením zo dňa 21.09.2021, č.k. 11P/56/2021-27 preniesol Okresný súd Lučenec miestnu príslušnosť vo veci konať na tunajší súd podľa § 112 ods. 1,2 Civilného mimosporového poriadku z dôvodu, že maloletý sa zdržiava na adrese Y. XC, I. v domácnosti matky, ktorá adresa sa nachádza v územnom obvode Okresného súdu Bratislava II.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, kolízneho opatrovníka oboznámil sa s rodným listom dieťaťa, obsahom rozsudku Okresného súdu Lučenec, č.k. 11P/640/2009-36 zo dňa 18.12.2009 potvrdeniami o príjmoch matky, špecifikáciou výdajov matky ako aj výdajov na maloleté dieťa, ako aj ďalším obsahom spisového materiálu, a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

4. Súd vec prejednal podľa § 180 CSP v neprítomnosti otca, ktorý bol predvolaný na termín pojednávania z adresy trvalého bydliska spolu s výzvou na doloženie potvrdení o svojich osobných a majetkových pomeroch. Otec predvolanie spolu s výzvou na doloženie dokladov prevzal dňa 20.06.2022, na termín pojednávania, konané dňa 17.08.2022 sa nedostavil, doklady súdu nezaslal, svoju neúčasť neospravedlnil ani nežiadal o odročenie pojednávania.

5. Z obsahu rodného listu maloletého A. I. E.. XX.XX.XXXX súd zistil, že jeho narodenie je zapísané v knihe narodení matričného úradu P., vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XXX. Ako otec je v rodnom liste zapísaný Z. L.,E.. XX.XX.XXXX a ako matka A. I., E.. XX.XX.XXXX.

6. Okresný súd Bratislava Lučenec v konaní vedenom pod sp. zn. 11P/640/2009 rozhodol o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému A. tak, že rozsudkom č.k. 11P/640/2009-36 zo dňa 18.12.2009 zveril maloletého A. do osobnej starostlivosti matke, otec bol zaviazaný povinnosťou platiť na dieťa výživné vo výške 35 € od 13.05.2007. Zročné výživné za obdobie od 13.05.2007 do 31.12.2009 v sume 1 085 € súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 20 € spolu s bežným výživným až do jeho úplného vyrovnania pod následkom straty výhody mesačných splátok, počnúc dňom 01.01.2010

7. Z obsahu rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 11P/640/2009-36 zo dňa 18.12.2009 súd ďalej zistil, že maloletý sa narodil z nemanželského vzťahu svojich rodičov. Súd vo veci vyhlásil dňa 18.12.2009 rozsudok v neprítomnosti otca, ktorý sa na pojednávanie nedostavil a nedoložil ani potrebné potvrdenia o svojich osobných a majetkových pomeroch. Súd zveril maloletého A. do osobnej starostlivosti matke, otca zaviazal povinnosťou platiť na syna výživné vo výške 35 € mesačne počnúc od 13.05.2007. Zročné výživné za obdobie od 13.05.2007 do 31.12.2009 vo výške 1 085 € bolo povolené otcovi splácať v mesačných splátkach po 20 € spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. V čase rozhodovania nebol otec zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie, bol dobrovoľne nezamestnaný, prípadne pracoval avšak jeho príjem nebolo možné zistiť. Otec sa od narodenia o maloletého nezaujímal, nestaral o neho a na výživu dieťaťa prispieval väčšinou len naturálnou formou, prípadne prispieval nízkymi sumami a to len na prosby matky. Starostlivosť o dieťa zabezpečoval matka.

8. Matka na pojednávaní súdu uviedla, že s otcom dieťaťa nekomunikujú, otec sa o syna nezaujíma, nekontaktuje sa s ním, netelefonuje mu. S otcom dieťaťa žili v spoločnej domácnosti asi 5 rokov, z toho dva roky po narodení dieťaťa. Otec v tom čase jazdil na kamiónoch, nevie aké má ukončené vzdelanie. Naposledy syna videl pred 7 rokmi, keď sa matka so synom presťahovala z Z. do I.. Spolu so synom a priateľom bývajú v 1,5 izbovom prenajatom byte na Y. Q..Č.. XC, I., za ktorý platí nájomné o výške 440 €. Čerpá úver v G. T. vo výške 1400 €, ktorý si zobrala za účelom platenia bežných výdavkov. Náklady na bývanie si s priateľom delia. Syn ukončil 9. ročník z na základnej škole na X. Q. K. I., od septembra 2022 nastupuje do 1. ročníka SOŠ M., L.G. X, I.. Do školy už musela zaplatiť sumu 86,50 € na kuchársku výstroj pre syna, ďalšie výdaje na syna vyčíslila matka nasledovne: električenka

- 15 €, futbal - 25 €, výstroj na futbal, kopačky, telefón - 50 €. Syn je zdravý netrpí žiadnymi alergiami ani iným ochorením. Okrem maloletého A. má matka dve plnoleté deti. Otec výživné neplatí, neposiela synovi ani darčeky pri príležitosti sviatkov alebo prázdnin. Viackrát podala na otca trestné oznámenie pre zanedbanie povinnej výživy, otec však napriek tomu výživné naďalej neplatí, naposledy jej zaplatil v roku 2021 sumu 50 €.

9. Z obsahu potvrdenia o príjme matky vystaveného zamestnávateľom - W. SK S..X..F., S. S. I. XXB, I. súd zistil, že jej priemerný čistý mesačný príjem predstavuje 660 €. Je poberateľkou vdovského dôchodku po manželovi vo výške 283 € a prídavkov na dieťa.

10. Z obsahu Dodatku k nájomnej zmluve zo dňa 23.08.2018 súd zistil, že matka užíva spolu s A. Z. byt na Y. Q.. Č.. XC, I., za ktorý platia nájomcovia nájomné vo výške 440 € mesačne.

11. Kolízny opatrovník na pojednávaní súdu uviedol, že zvýšenie výživného je odôvodnené vzhľadom na zmenu pomerov, ktorá nastala od posledného rozhodnutia súdu, zvýšenia životných nákladov všeobecne ako aj s ohľadom na vek maloletého A.. Výživné navrhoval kolízny opatrovník určiť otcovi vo výške 100 € mesačne

12. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len "Zákon o rodine") plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

13. Inštitút výživného slúži na zabezpečovanie a úhradu osobných potrieb dieťaťa. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom predstavuje jeden z najzakladanejších pilierov systému zákonnej povinnosti

poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky slabšej skupine osôb spoločnosti - deťom. "Výživou" dieťaťa, na ktorú prispievajú obidvaja rodičia, sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Zhrňa teda aj uspokojovanie iných potrieb než je strava, napr. zdravotnú starostlivosť, lieky, ošatenie, hygienické potreby, cestovné, školské potreby, aktivity voľného času, či bývanie. Súd pri rozhodovaní o výživnom prihliada a berie do úvahy nielen schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov, ich životnú úroveň, ale i odôvodnené potreby dieťaťa a takisto i to, ako sa ktorý z rodičov a v akej miere o dieťa osobne stará. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia. Tento však treba pri posudzovaní ďalej modifikovať možnosťami rodiča, ktoré rozširujú jeho reálne dosahovaný zárobok o subjektívnymi vlastnosťami podmienené možnosti, ako fyzická zdatnosť, vzdelanie, zdravotný stav, pracovné ponuky, časový priestor a podobne. Možnosti rodiča taktiež ovplyvňujú aj objektívne okolnosti akými sú dopyt na trhu práce alebo ohodnotenie rovnakej pozície. Pre posúdenie povinného rodiča teda nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové možnosti dané okrem iného aj jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvo získaných vedomostí a pracovných skúseností. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť.

14. Predmetom tohto konania je návrh matky na zvýšenie výživného na maloletého A. zo sumy 35 € na sumu 120 € mesačne. Základným kritériom pre zmenu rozhodnutia o výživnom je zmena pomerov na strane oprávneného alebo povinného, pričom musí ísť o zmenu trvalého charakteru. V posudzovanom prípade dospel súd k záveru, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti z roku 2009 došlo na strane maloletého k zmene pomerov odôvodňujúcich zvýšenie výživného. V čase poslednej súdnej úpravy vyživovacej povinnosti otca uplynulo takmer 13 rokov, maloletý mal v tom čase 2 roky nenavštevoval ešte ani predškolské zariadenie. V súčasnosti má 15 rokov a navštevuje strednú školu. Finančné náklady na 15 ročné dieťa sú neporovnateľne vyššie ako na 2 ročné dieťa, jednak z dôvodu iných záujmov ako aj z dôvodu fyzického vývoja dieťaťa, s ktorým sú spojené vyššie výdavky na stravu a ošatenie. Okrem uvedených výdavkov na maloletého má matka mesačné pravidelné bežné výdavky na pomerné nájomné, drogériu, lieky, mobil, cestovné MHD a vreckové. Súd považoval matkou vyčíslené výdavky na maloletého za primerané, pokrývajúce základne potreby maloletej, pričom matka aby tieto výdavky mohla uhrádzať bola nútená čerpať úver. Otec sa o dieťa nezaujíma, so synom sa nekontaktuje a neplatí ani len pôvodne stanovené výživné vo výške 35 €.

15. Súd pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti otca porovnal odôvodnené potreby maloletého ako aj schopnosti, možnosti, majetkové pomery rodičov v čase pôvodného rozhodnutia, kedy bola matka na rodičovskej dovolenke a syn mal dva roky. V súčasnosti matka pracuje, pričom dosahuje príjem vo výške cca. 660 € mesačne, poberá aj vdovské dôchodok. Matka si náklady na bývanie delí v jednej polovici so svojim partnerom. Okrem Mareka matka nemá inú vyživovaciu povinnosť.

16. Otec na výzvy súdu nereagoval, na pojednávanie sa nedostavil. Z obsahu lustrácie v Sociálnej poisťovni bolo zistené, že otcovi nie sú vyplácané žiadne dávky či už dôchodkového, nemocného, úrazového poistenia alebo poistenia v nezamestnanosti. Okrem maloletého Mareka má otec dve plnoleté deti: U. L., E.. XX.XX.XXXX a Z. L.,E.. XX.XX.XXXX. Súd vzhľadom na pasivitu otca dieťaťa, ktorá pasivita sa prejavila už v čase rozhodovania Okresného súdu Lučenec, sp. zn.11P/640/2009, konal a rozhodol v jeho neprítomnosti. Súd pri určovaní výživného uplatnil princíp potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti. Otec je v produktívnom veku, v minulosti pracoval ako vodič kamiónov, súd je toho názoru, že otec si môže zabezpečiť primeraný zdroj príjmu, či už formou brigády alebo riadne pracovného pomeru, z ktorého si bude plniť svoju základnú povinnosť, ktorou je vyživovacia povinnosť voči svojmu dieťaťu. Súd prihliadol aj na skutočnosť, že výhradne matka zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletého, bez akejkoľvek pomoci otca, dieťaťu poskytuje bývanie, stravu, zabezpečuje jej voľnočasové aktivity, dovolenky. Otec nemá so synom žiaden styk, syn u otca netrávi žiaden čas, nemajú absolútne žiaden kontakt.

17. Súd vychádzajúc z vyššie uvedeného skutkového stavu, zohľadňujúc návrh kolízneho opatrovníka konajúceho v záujme maloletého je toho názoru, že výživné vo výške 100,- EUR je primerané veku dieťaťa a zodpovedá aj možnostiam otca.

18. Súd v súlade s § 77 ods. 1 Zákona o rodine priznal maloletému nárok na výživné odo dňa podania návrhu na súd, t. j. odo dňa 15.06.2021 do posledného dňa v mesiaci, v ktorom súd o veci rozhodol, t. j. do 31.08.2022. Maloletej tak vznikol nárok na zročné výživné za obdobie od 31.06.2021 do 31.08.2022 za 14 mesiacov x 65 € (100 € - 35 €) € spolu 910 €. Zročné výživné súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 20 € spolu s bežným výživným. V prípade, ak otec neuhradí, čo i len jednu splátku zročného výživného, stáva sa splatnou celá suma 910 €.

19. O trovách konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.